

Nr 216.

Av herr **Hansson** i Rubbestad **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till undervisningslokaler m. m. vid folkskolor.*

I statsverkspropositionens åttonde huvudtitel hemställer departementschefen under punkt 166 med rubriken »Folkskolor m. m. Bidrag till undervisningsanstalter m. m.» om ett förslagsanslag å 8 000 000 kronor, därav till tjänstebostadsbidrag 3 200 000 kronor d. v. s. samma belopp, som för innevarande budgetår. Mot beloppets storlek är för närvarande inget att anmärka. Men departementschefen gör i detta sammanhang vissa uttalanden angående det framtida ordnandet av detta bidrag, som däremot påkallar erinran.

Skolöverstyrelsen har vid framläggandet av sina anslagsäskanden för nästa budgetår pekat på vissa svårigheter beträffande tillämpningen av de för tjänstebostadsbidraget utfärdade bestämmelserna och därvid bl. a. hemställt, att det nuvarande tjänstebostadsbidraget skulle inarbetas i statsbidraget till lärarelöner, varför tjänstebostadsbidraget skulle överflyttas från anslagstiteln Bidrag till undervisningslokaler m. m. till anslagstiteln Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor. Skolöverstyrelsen gör därvid gällande, att bidraget inte har något som helst samband med byggnadsfrågor, varken rörande lärarebostäder eller undervisningslokaler utan helt vore ett bidrag till lärarnas lön.

Statskontoret, som yttrat sig över skolöverstyrelsens förslag, har tillstyrkt detsamma och dessutom ifrågasatt om icke skoldistriktet hädanefter borde bestrida hela kostnaden för bostäder åt lärarna. Departementschefen uttalar att vissa skäl tala för statskontorets uppfattning om avskaffande av tjänstebostadsbidrag och pekar därvid särskilt på de stora utgifter, som folkskoleväsendet åsamkat staten under de senare åren. Och departementschefen uttalar också, att han har för avsikt att närmare överväga den av statskontoret väckta frågan.

Med anledning härav torde det därför vara lämpligt att redan nu på ett tidigt stadium framföra sina synpunkter på denna fråga, och man vill därvid gärna uttala den förhoppningen, att departementschefen vid närmare övervägande av frågan kommer till den uppfattningen, att förslaget ej bör realiseras. Det skulle nämligen bli en stor besvikelse för flertalet skoldistrikt, om de skulle berövas det bidrag, som de under flera år vant sig vid, och särskilt skulle det kännas hårt för glest bebyggda landsbygdskommuner med flera lärare och få skattekröner. För dessa skoldistrikt har detta bidrag inte så liten betydelse, och det var därför med glädje man 1935

mottog budskapet om detsamma. Man ansåg att detta var ett viktigt och rätt steg i riktning mot det mål, som man önskar ganska allmänt ute i landsbygdskommunerna nämligen att staten rätt snart skall övertaga samtliga kostnader för folkskoleväsendet. Ett steg tillbaka skulle därför bli en besvikelse och mottagas med ganska stor ledsnad.

Följaktligen böra dessa bidrag icke indragas utan fortfarande utgå till bestridande av kostnaderna för tjänstebostäder åt lärarna. Då dessa bidrag utan tvekan ha närmare samband med lärarebostäderna särskilt i de skoldistrikt, där sådana tillhandahållas, såsom ett visst bidrag för dessa, än till det rena lärarlöneanslaget torde det också vara lämpligast att det bibehålles under dess nuvarande anslagstitel och alltså inte överföres till anslagstiteln Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor. Dess principiella karaktär av en viss ersättning till kommunerna för tillhandahållandet av tjänstebostäder kommer då att kvarstå, och det praktiska värdet av en omläggning enligt skolöverstyrelsens förslag torde inte vara av så stor betydelse, varför förslaget i denna del icke bör biträdas.

Vad däremot beträffar vissa andra ändringar i gällande bestämmelser, som skolöverstyrelsen föreslagit, bland annat slopande av de restriktiva föreskrifterna rörande bidrag till tjänstebostad, som tillkommit utan kostnad för distriktet eller med bidrag av statsmedel, och ökning av statsbidragen till avlöning åt lärare vid sjukvårdsanstalter och barnhem samt till föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor med belopp, motsvarande tjänstebostadsbidrag, är inget att erinra utan torde vara en given förbättring.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av punkt 166 i åttonde huvudtiteln angående bidrag till undervisningslokaler m. m. måtte godkänna de synpunkter, som här ovan anförts.

Stockholm den 23 januari 1939.

Axel Hansson

i Rubbestad.

J. Onsjö.

K. A. Ryberg.

Gust. E. Andersson

i Södergård.